

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglasi itd. se računajo po pogobi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne frankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravnništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

„Edinost“
zbija enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 -
za četrt leta 6 -
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se urava re ozira.
Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč).
Telefon št. 870.

Izdajatelj in odgovorni urednik, Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Splošna politika in položaj v Banovini.

Tudi v sedanjem zasedanju delegacij, kakor je bilo v minolem, čuti je bilo od slovenske strani samozaveden, energičen in patrijotičen glas v prilog jedinstvu vseh hrvatskih in slovenskih dežel. Tolmačeno in pretolmačeno je v vsel mogočih variacijah in z vsemi možnimi argumenti, od katerih je eden nepobitnejši od drugega, kako bi taka politična tvorba ne le zadovoljila našemu pravu, narodnemu načelu, ter postoljala narodnega, kulturnega in ekonomiskega razvitka, ampak bi bila neizmerne koristi tudi za monarhijo samo, kakor trdnjava na jedno stran proti irredentizmu nemškemu, na drugo proti irredentizmu italijanskemu, in nazadnje kakor čvrsta podlaga za zdravo in uspešno politiko na Balkanu. O tem nočemo torej danes zgrubljati ni besede. Vprašamo samo: kaj bi bilo najsilnejše in najnujnejše, da se to doseže? Kateri korak bi mogel dovesti do ustvarjenja take politične osnove? Mi odgovarjamo: prememba zistema v ožji Hrvatski, oziroma v Banovini. Ustvarjenju te politične zasnove je položaj v Banovini največja ovira. Banovina bi morala biti središče, okolo katerega bi se zbirale vse hrvatske in slovenske dežele. Zagreb bi moral biti v političnem in državnem pogledu to, kar je v kulturnem in prosvetnem. Koalirana opozicija stoji v resnici na temelju programa slobode in jedinstva, kakor je bil ta program v svoji skupnosti razvit, obrazložen in obranjen v avstrijski delegaciji. No, ni zadosti, da je opozicija s tem programom, ampak bi morali biti tudi službeni krogi. Mi nismo ni toli najjavniji, ni toli nespreni, da bi mogli zahtevati, naj oficijelna Hrvatska vodi tako skejjo, odprto in brez rezerve, kakor jo vodijo opozicijski krogi. Ali službena Hrvatska bi se morala zavedati naloge, ki je odločena Banovini v gibanju hrvatskih in slovenskih dežel: morala bi čutiti za narodom, morala bi si prisvajati narodne težnje; morala bi, v kolikor dopuščajo sedanje okolnosti, uporabljati svoj vpliv in svoj položaj, da bo v zaledje hrvatskim in slovenskim bratom, borečim se izven Banovine proti tolikim in tako močnim protivnikom in neprijateljem: morala bi zastavljati svojo besedo, da

opozori na krivice, ki nam jih delajo, in na škodo, ki od todi prihaja monarhiji; morala bi, ako ne drugo, a to potom poročevanja, vzeti pod svoje okrilje naše narodne in državne idejale; morala bi v moralnem pogledu biti naša obramba, naša zaslomba, naša podpora.

Ali kaj vidimo? Vidimo, da se oficijelna Hrvatska ni najmanj ne zanima za ono, kar se godi izven mej Banovine; da simpatizira z našimi nasprotniki zato, ker so oni privrženci današnjega zistema; da, v kolikor je to od nje odvisno, ovira vsako dotiko in vsako razmerje med Hrvati Banovine ter Hrvati in Slovenci v drugih deželah; da skuša vplivati na samo duševno in intelektualno življenje, da ne bi isto složilo narodnim idejalom; da se v Banovini sami čim huje in čim ostreje protivi vsemu, kar bi moglo razvijati narodne sile, kar hodi v prilog aspiracijam ne samo slobode in jedinstva, ampak tudi obrani politične individualnosti Hrvatske, njenega narodnega značaja in gospodarskega preporoda. Z drugimi besedami: oficijelna Hrvatska služi intencijam Madjarov, ki so najhujši nasprotniki našega narodnega programa, ker vidijo v njem največjo zapreko svoji hegemoniji in izvajanju svoje sedanje in prihodnje politike na Balkanu.

Vendar so Madjari srečni. V velikem svetu, izvzemši kakov izolirani ruski glas, ki se dviga proti njim, oni do sedaj nimajo sistematičnih nasprotnikov svoji politiki. Resnica, da jih Evropa danes ne občuduje, kakor jih je občudovala nekdanj, in da so njihovo slobodoljubje in njihovo viteztvo že začeli spoznavati po pravi vrednosti; da njihove namere postajajo vedno bolj očitne. Vzlic temu glejte n. pr. francosko novinstvo, našega najboljšega prijatelja, kako si prizadeva, da Madjarom prizanaša. To novinstvo v resnici neusmiljeno odkriva pangermanske težnje in zna biti tudi odločna, ostro in dobro poučeno proti Nemcem, ko gre za naš spor z njimi. Čim pa gre za Madjare, nastajajo takoj neke rezerve in neki obziri. V monarhiji sami pa, v budimpeštanski zbornici, ta madjarska narodna in šovinistična politika nima protivnika, ker je zistem stvari uredil tako, da onih 40 hrvatskih zastopnikov v skupni zbornici v Budimpešti so Hrvatje po imenu, faktično pa so zastopniki le oficijelne Hrvatske ter privrženci madjarske državne misli,

kakor so Madjari sami. Istotako je v ogerško-hrvatski delegaciji. Tu sedi hrvatskih delegatov; no samo za to, da odobravajo vse, kar hoče vlada, da podpro Madjare, da so stebri zistema, naperjenega proti Slovanom in torej proti Hrvatom. In tako je: mej tem, ko so Nemei izpostavljeni napadom, Madjari niso izpostavljeni. Bog ne daj, da bi mi hoteli, naj se borba proti Nemcem ublaži ali zmanjša. Ne, oni so naši krvni, naši zgodovinski, naši prirodni nasprotniki; oni atentirajo na sam naš narodni obstanek. Naša borba proti njim ne bo nikdar ni dovolj močna, ni dovolj odločna, ni dovolj huda. Ali za danes nam Madjari niso nič manji protivniki od Nemcev. Za vladajoči zistem ne pada na Madjare nič manja odgovornost, nego-li na Nemce. Madjari niso manje krivi trojne zveze, nego Nemci, in med Madjari in Berlinom vlada morda intimnejše sporazumljenje, nego med Nemei samimi in Berlinom. Na Madjare pada vsakako največja odgovornost na sedanjem zistemu v Banovini. Brez tega zistema oni ne bi mogli izvajati svoje politike. Ta zistem veliko bolj deluje na ves razvoj stvari v monarhiji, nego li se v obče misli. Trebalo bi torej vzeti na muho poleg Nemcev tudi Madjare ter položaju v Banovini obračati večjo pozornost. Tudi avstrijska delegacija bi mogla služiti v to; tudi ona bi mogla Madjare poklicati pred forum Evrope radi njihove politike v Banovini.

Dinko Politeo.

V Trstu, 29. maja 1900.

Slepem o barvah! Da bodo naši nasprotniki hlastno izkoriščali polemiko med profesorjem Štrekljem in »Slov. Narodom« o našem književnem jeziku, tega je bilo pričakovati s tisto gotovostjo, s katero pričakujemo noči za dnevom in dneva za nočjo. To je že v naravi stvari. Vsakomur je najljubše, ako more pobijati nasprotnika z njegovim lastnim (nasprotnikovim namreč) orožjem. Koliko bolj umevno je to pri naših nasprotnikih, ki v svoji borbi proti nam nimajo prav nobenega pravnega naslova, ni materijalnega, ni etičnega, da se vesele, ako morejo pojave v našem lastnem življenju apretirati za svoje namene, tako, da jim služijo v nadomestilo za pomanjkajoče argumente! Tako se je zgodilo tudi, kakor rečeno, s polemiko med prof. Štrekljem in »Narodom«.

sveča — a midva sva še vedno bila tam. Celó povsem temno je postalo v cerkvi, le »večna luč« je lila svoje krvavo rdeče žarke po križu in oltarju. Tudi Sofija se je vzdignila. Zajedno je poklicala mene in me prosila — z drhtečim glasom, sedaj tihim, sedaj kakor izvijajočim se iz globine — naj jo prekrizam — naj nad njo ali vsaj za njo napravim znamenje križa.

Nisem je takoj umel, ali ona je že vzela mojo desnico, privzdignila jo nad svojo sklonjeno glavo in jaz sem napravil znamenje križa.

— Ah, kako mi je sedaj laglje — kako laglje! Hvala ti, Bog! je šepnila tiho, a v žarku »večne luči« sem opazil nje hvaležni pogled k nebu, iz očij, topečih se v solzah.

Odšla sva domov. Ves ta čas ni bilo čuti med nama nijedne besede.

Kasno je bilo, ko sva se vrnila domov. Tu ni bilo nikogar več. Salamon se je bil zaprl v svojo sobo. V svoji veliki bedi je občutila Sofija sedaj še večji strah, da bi si oče iz obupa za izgubljenim imetjem mogel storiti kaj hudega. Hitela je pred vrata sobe in je trkala tako dolgo, dokler je ni pustil notri. Starec je bil kakor porušen in zazrši hčer, je zajokal glasno.

— Oprosti, — oprosti, življenje moje, Sara! Gospod pošilja take skušnje na človeka.

Sosebno je »Piccolo« porabil to polemiko proti — hrvatskemu gimnaziju v Pazinu! Menil je namreč: sedaj je pripoznano od avtoritativne strani, da sta slovenski in hrvatski jezik povsem tuja, in je vskliknil potem: kako so mogli klicati na pomoč tudi število Slovencev istrskih, da so podprli zahtevo po osnutju hrvatskega gimnazija v Pazinu!

No, le počasi! Tudi če bi hoteli ugoditi temu razupitemu glasilu brutalne politike laške — politike brez pravnih in etičnih motivov —, tudi če bi hoteli eliminirati vse istrske Slovence iz vrst onih, katerim naj bo služil omenjeni gimnazij; tudi ko bi hoteli pripoznati, da hrvatski in slovenski jezik nimata nič skupnega, bi bilo borbi Italijanov proti hrv. gimnaziju v Pazinu vendar bore malo pomagano, ker tudi brez Slovencev ostaja še vedno toliko istrskih Hrvatov — nad 150.000 duš —, da jim ostaja polno in neoporečno pravo do jedne srednje šole.

Ali ni res, da slovenščina in hrvaščina nimata nič skupnega. Narobe: med njima je blizu vse skupno, ker sta eden jezik in le dve narečji. Da je temu res tako, priča nam naše vsakdanje mejsebojno javno življenje na vseh koncih in krajih. Slovenci čitamo hrvatske liste, Hrvatje čitajo slovenske liste; na javnih shodih govoré Hrvatje Slovence in Slovenci Hrvatom, a vsi se umejemo izborno. Na shodih povodom zadnjih tržaških volitev smo opažali, da so ravno hrvatski govorniki izzivali največje navdušenje. In katera je večja atrakcijska točka na zborih društva »Edinost«, nego je napoved, da bo govoril dr. Laginja?! Vsaka njegova beseda pada kakor plamen v srea. Ko govori on v svoji divni hrvaščini, je pozornost slovenskih poslušalcev največja; ko siplje on zlato zrnje svoje govorniške spretnosti med poslušalce, je vse elektrizovano; ko niza on argument na argument, je vsakdo, bolj nego kedaj, prepričan o našem svetem pravu; in vsikdar, ko zaključuje on v svoji hrvaščini; navstajajo orkani pritrjevanja in navdušenja! Z jedno besedo: govori dra. Laginje pred slovenskimi poslušaleci dosežajo vsikdar tolike efekte, kolikor jih morejo le mojsterska dela zgovornosti. Vprašamo pa po vsej pravici: bi-li bilo to mogoče, ako bi ga slovenski poslušaleci ne umeli in sicer popolnoma umeli?! Umejo ga, in umejo ga ravno zato, ker hr-

Tudi Job je tako zgubil vse. Jaz sem vsaj ostal zdrav, — oh — še morem delati — še boš imovito dekle — Salamon ne bo puščal svojega deteta v bedi. Delati hočem — delati hočem zopet. — Tako je oče tolažil hčer, ali vsaj mislil, da jo tolaži; in da bi jej dokazal, kako hoče zopet delati, pokazal jej je na pripravljene kupčijske knjige, poleg katerih da hoče prebtedi vso noč.

— Pojdi spat, oče; — izmučena si, — kako da bi se še z delom ubijal to noč! Pojdi v posteljo — a jaz ostanem pri tebi. Slednjič se je Sofiji posrečilo, da je očeta pomirila in nagovorila, da je legel v posteljo. Ona pa je ostala poleg v drugi sobi, a ko sem jaz hotel oditi, me je še zadržala, prosila me, naj ostanem še pri njej.

Ko sva slišala, da je Salamon zaspal, začela je Sofija, da se iztoži. Ni je bolelo, ker je sedaj siromašno dekle; najbolj jo je mučilo, ker se je tako prevarila v svojem zaročeneu in ker ni mogla najti nijednega razloga, s katerim bi ga bila mogla opravičevati. A tudi to jo je uničilo, ker so vsi navzoči potrjali, da je njegovo postopanje povsem naravno in umevno. Tudi šestnajsetno dekle je govorilo besede, polno pesimizma nasproti svetu. Velik stud jej je prevzel vso dušo.

(Pride še.)

PODLISTEK

Pri stari cerkvi.

Hrvatski spisal Ksaver Šandor Gjalski. Na slovenski preložil M. C.—č.

Iz sobe me je vodila na dvorišče z dvorišča na vrt, z vrta na polje. Krčevito me je držala za rokav, vedno en korak pred mano in z vedno jednako močjo me je vlekla za seboj, ne da bi mi kaj odgovarjala na moje besede — na moja vprašanja. Njeno lice je bilo blede kakor od mrliča, in bolešno zategnjeno kakor od mučenika. Oči so jej kakor v blaznosti blodile prazno in brez cilja, a ni jeden glas, niti jedna beseda jej ni prišla preko ustnice. Dolga bogata zaročeniška obleka se je vlačila in trgala po kamenju in trnju. Nikdar ne pozabim tega najinega nenavadnega pota preko polja in livad. Zares, bal sem se zanjo. In sedaj še, ko mislim na to, mi sree drhti še vedno od žalosti in boli, ali tudi sedaj vem in čutim še, kako sem moral priznati sam, da je nisem še nikdar videl tako krasne in čarobne, kakor sem jo videl v ta težki strašni hip.

In tako sva dospela, a da nisva znala, kako, pred staro cerkvico. Še le tu so se jej odprle blede ustnice in spregovorila je zamolklo:

— Da — pojdi — pojava v tvojo cer-

vatski in slovenski jezik nista le suseda, ampak — brata! Ako ni neskomno, se morda smemo sklečevati tudi na ta-le list. Morda nobena druga slovenska novina ne sledi tako naukom »hrvato« in »rusomanov«, nego naš list, a vendar ga morda ni slovenskega dnevnika, ki bi imel toliko stalnih čitateljev med najnižimi sloji, kakor jih imamo mi!

(Zvršetak pride.)

Politični pregled.

TRST, 29. maja 1900.

K položaju. Potrjuje se torej, da so posamični češki poslanci res stavili predloge posamičnim nemškimi poslancem in da se je o tem posvetovala konferenca načelnikov leve, ki so se bili sešli minole nedelje. Ker pa ti predlogi — tako naznanja »Neue Freie Presse« — niso došli od poklicane strani in ne v obliki obvezni za češki klub, ni imela konferenca načelnikov leve zadostnega poudara, da bi storila kak meritoričen sklep.

Iz Budimpešte javljajo istemu listu, da je konferenca ostala popolnoma brezuspešna in da je z bok tega malo nade, da pride do delovanja v parlamentu, marveč da bo državni zbor brzkone odložen in mej tem bo vlada svoje jezikovne načrte oktroirala. Resni politični krogi pa da odsvetujejo od tega sredstva, ker bi se ustvaril nevaren precedenčni slučaj, kateremu bi bilo bolje se izogniti. Zato je tudi glasov, ki so preje za razpuščenje zbornice. Odločitev pa da pride vsakako že prihodnje dni, ker ni nade, da bi g. Körber v glavnih vprašanjih dosegel sporazumljenje.

Iz avstrijske delegacije. Avstrijska delegacija je nadaljevala večerj razpravljanje o proračunu ministerstva za vnanje stvari. O tej priliki je minister grof Goluchowski govoril precej pikro. S Čehi gospod grof ni nikakor zadovoljen, ker so baje govorili nedostojno o tujih vladarjih in državah in ker da so nedosledni. Kajti l. 1898 da so ga hvalili glede postopanja v krečauskem vprašanju, sedaj ga pa napadajo radi istega. Sicer pa da je minister povedal malo novega. O združenju Bosne in Hercegovine z monarhijo da ni bilo nikdar govora. Po sporazumljenju z Rusijo se pomen trozveze ni nikakor spremenil. Ista ni bila v nikakoli nevarnosti. Sestanek v Berlinu je imel le namen, da prežene vsaki dvom, če bi kdo mislil, da trozveze ni več. Italijo upoštevajo zelo v Berlinu in na Dunaju. Ni res, da bi bila trozveza za Italijo nesreča ter da vodi isto do gmotnega poloma. Če bi ne bilo trozveze, bi si Italija morala iskati drugih zaveznikov. Monarhija se ne umešava v notranjo politiko Srbije. Ni res, da delamo brez glave, brez določnega narodno-gospodarskega načrta. Grof Welsersheimb je odstopil iz zdravstvenih ozirov. Konzulatov ni mogoče vseh sistemizirati, ker nam nedostajajo sredstva in osebja. Sami trgovci ne sodijo za konzule. Izganjanje tujih podanikov je vsaki državi v pravico, katere ne smemo odrekati nikomur. Kakor Prusija, delajo tudi Združene države. Sicer pa da je v tem oziru poslednji čas že boljše nego je bilo doslej. Izganjanje ne izvira toliko iz narodnih, kolikor iz gospodarskih vzrokov. S Turčijo se vrše pogajanja radi zvišanja carine od 8 na 10%. Minister želi, da se v notranji politiki napravi red, sicer bo monarhija o sklepanju trgovinskih pogodb trpela veliko škodo. Vojnih atašejev minister ne misli odpraviti. Vesti glede vojnega atašēja v Carigradu, Giesla, so pretirane govornice. Nastopanje na Kitajskem je nemogoče, ker nimamo primerne vojne mornarice. Dogovori v Haagu se ratificirajo te dni.

Za ministrom je govoril poročevalec, mark Baequehem, ki je naglašal, da se opozicijski delegati, vkljub vsem strastnim napadom na smer zunanje politike, vendar niso izrekli načeloma proti isti. Opozarjal je tudi na potrebo miru v notranji politiki. — Potem je bil proračun vnanjega ministerstva odobren ter so pričeli razpravljati o ordinariju za vojsko.

Iz ogerske delegacije. Ogerska delegacija je večerj odobrila proračun za vojsko ter začela razpravljati o proračunu za okupirane dežele. O tej priliki je skupni finančni minister Kalla y branil svoje postopanje. Predbacivalo se mu je namreč, da stori premalo za razvitek ogerske trgovine v Bosni in Hercegovini. Minister je naglašal, da se ogerska trgovina v teh deželah stalno razvija. Prebivalstvo Bosne in Hercegovine je tako, da se nikdar ne zjednači popolnoma in amalgamira (slovenski: pomadžari! Op. ur.)

Balkanski narodi se sicer upogibajo pod turkim jarmom, a podvržejo se ne nikdar odkritosrečno. — Govornik je omenil neki slučaj, ko je mlada Mohamedanka zbežala svojemu očetu, ker jo je hotel prisiliti v zakon z ne-ljubljnim, starim možem, in agitacije, ki je nastala vsled tega. Pravili so namreč, da so hoteli dekle prisiliti, da prestopi v katoliško vero. Da-si je vlada storila vse, da se očetu vrne hčer, je niso mogli najti nikjer do danes. Sploh so Mohamedanci najbolj nezadovoljen živeli. Da-si se je ugodilo vsem njihovim zahtevam glede šolstva, hočejo še več: zahtevajo, da se jim izroči uprava verskega zaklada (vakufa), česar pa se jim ne more dovoliti. Potem bi bili možimi država v državi. Isto bi potem lahko zahtevali katoliki in pravoslavni glede svojih verskih zakladov. Baš sedaj hoče neko mohamedansko odposlanstvo pred cesarja, da ga prosi v tej stvari. Minister ne more priporočati, da bi jih cesar sprejel. — Minister pl. Kalla y je zaključil svoj govor z značilnimi besedami, da treba Bosno in Hercegovino vladati tako, da bo prebivalstvo umelo, kako je za ves svoj blagor dolžno hvalo avstro-ogerski monarhiji. — Proračun za okupacijsko ozemlje je bil odobren, istotako proračun za vojno mornarico ter sklepani računi.

Kranjski poslanci pred svojimi volilci. Minolo nedeljo sta gg. državni p. dr. A. Ferjančič in deželni poslanec ravatelj Iv. Šubic priredila v Kranju volilni shod. Dr. Ferjančič je poročal o dogodkih v državnem zboru in o položaju. O odpravi jezikovnih naredeb se je posl. Ferjančič izjavil tako-le:

»Zgodil se je 17. oktobra pr. leta brez-pogojen preklie naredeb. Ta dan ostane kritičen dan prve vrste v avstrijski zgodovini. Tega dne je kapitulirala država pred zločinskim nasilstvom manjšine, obstrukcija je dobila sankeijo parlamentarno dopustne in uspešne institucije. Čehi z vsemi svojimi zavezniki vred so doživeli ponižanje in to vkljub temu, da so bili zvesta opora vladam in državi v najtežavnejših časih. Razveljavljenju teh naredeb je sledil pa še tajni ukaz Kindingerjev, kateri je brez potrebe odpravil notranji češki jezik v čeških okrajih, čeprav sam-šinkoštni program nemški priznava ta jezik. To je bila devastacija, da bi je nobeden nemški rokodelce ne mogel izvršiti temeljiteje.«

Dalje je govornik izvajal, da je po vsem kar se je dogodilo z jezikovnimi naredbami in se bi še imelo zgoditi proti enakopravnosti češkega jezika, ako bi obveljal sedanji vladni jezikovni načrt, češka obstrukcija moralno opravičena in imajo Čehi znanjo mnogo zelo tehtnih vzrokov. Vendar pa da moramo Slovenci češko obstrukcijo obzalovati in želeti, da preneha. Kajti obstrukcija vodi najprvo k uporabi § 14, a ker se s tem § ne dobiva denarja, katerega država krvavo potrebuje, vodi nas obstrukcija k absolutizmu. In § 14. ter še bolj absolutizma se moramo Slovenci jako bati. Kajti vsa važna mesta so zastavljena z našimi nasprotniki, ki nam ob vsaki odgoditvi državnega zbora dajo občutiti svojo pest. Dalje je dejal govornik, da je iz istega vzroka obzalovati, da Čehi tako strogo reklamirajo uredbo jezikovnega vprašanja za deželne zbore. Če se to zgodi, bo naš narodni obstanek v največji nevarnosti, saj kdo naj prisili naše deželne zbore, da sklepajo jezikovne zakone v obče in da bi isti bili tudi pravični. Tudi brza in ugodna rešitev železničnega vprašanja je za nas Slovence jako važen moment. Govornik opozarja tudi na vsemogočen nemški šovinizem v Avstriji, ki je danes zmagoval v naši monarhiji, kateremu v prilog pa se vse vrši tudi izven Avstrije in se je torej sila bati absolutizma, ki bi nam, kakor tudi Čehom znal mnogo vzeti. Potem se je govornik izrekel doslovno tako-le:

»Iz teh pomislekov želimo, da obstrukcija preneha, da ne pride parlamentarizem v nevarnost. Ali več nego željo ne moremo in nočemo izraziti nasproti Čehom, mi jim moramo prepustiti, da sami odločijo. Obstrukcije se ne udeležujemo, in Čehi tudi ne zahtevajo in ne pričakujejo od nas. Drugače bi bilo, če bi se hotela Čehom sila delati, čeprav mislimo, da vsaka sila bi bila zastoj. Obstrukcija se potlači s silo za eden, dva dni, tretji dan že vstaja zopet, in kaj je potem pridobljeno? To je naše stališče glede češke obstrukcije, kakor se je določilo v naši parlamentarni zvezi.«

Te izjave se nam zde važne, ker je govornik izrecno povdarjal, da je s tem označeno stališče »zveze«.

V Planini pa je minolo nedeljo poročal državni poslanec dr. Ignacij Žitnik. Tudi on je dejal, da je češka obstrukcija sicer žalostna, a je naravna posledica nasilstva. Nemci da hočejo mir na slovenskih grobovih, a Slovani zahtevajo mir, ki izvira iz poštene sprave na podlagi popolne ravnopravnosti. Dejaj je tudi, da je češka obstrukcija krč razpadajočega zistema in parlamentarizma, ki se v tej obliki ne more ohraniti, in dalje: da je kriza morala priti, da se reši država.

Govornik je na željo volilcev tudi obširno razpravljaj o gospodarstvu deželnega zbora, ter končno toplo priporočal kmečko organizacijo kakor najboljšo obrambo v boju za gmotni obstanek.

Po besedah moremo torej pričakovati, da bo postopanje konservativnih poslancev nasproti Čehom korektno.

Na adresu Čehov. Govoré o vesteh ki govore o možnosti med Čehi in nemškimi levicariji za sestavo druge večine, iz katere bi bili izključeni nemški konservativci in Jugoslovani, piše »Naša Sloga«, da Čehi, ako ne mislijo iti do skrajnosti in porušiti sedanje stanje, in po izjavah Poljakov in nemških katolikov, skoro ne morejo drugače. Čehi so uprav izzivali nemške konservativce naj se izjavijo, da-li bi hoteli pomagati, da se jezikovni načrti zboljšajo, ali konservativci so molčali kakor grob. S tem molkom da so pripoznali, da se tudi oni — ali vsaj večina njih — istotaki Nemci, kakoršnji so oni na levi strani. Čehi si mislijo: ako nočejo katoliški Nemci, pomagajmo si z ostalimi Nemci!

No, puljski list se vendar obrača do Čehov z nastopnimi besedami: Pušanje o tem moralnost, katere je itak malo v politiki, na strani, bi Čehi storili velik greh in veliko krivico Hrvatom, Slovincem in Malorusom, ki so jim bili vsikdar najbolji prijatelji, ki so vsikdar šli žnjimi vsaj tako daleč, kakor njihovi veleposestniki, torej pravi bratje. Zložni Čehi, njihovi veleposestniki, Hrvatje, Slovenci in Malorusi bi veliko več dosegali v manjšini, nego-li v taki večini. In kadar-koli bi pomagali ustvarjati drugo večino, ne bi smeli nikdar iti v večino proti Hrvatom in Slovincem, niti biti v družbi onih Nemecev in onih Italijanov, ki zatirajo Slovence in Hrvate!

Kje leži Hrvatska? Pod tem zaglavjem piše list »Süden« doslovno: »O nesramnosti, s katero so Madžari kraljestvo Hrvatsko na pariški razstavi izdali kakor provincoju madjarske države, se čuje še nekaj interesantnih podrobnosti. Ogersko-hrvatski paviljon nosi napis »Hongrie«. V »vodniku« (tiskanem pri Hornyanskem v Budimpešti) se glasi na nekem kraju, kjer je govor o cerkvenih zgodovinskih zakladih, sledeče: »Les églises d'Esztargon, Gyulaféhérvár, Győr, Pannohalma, Szepes, Zágárb(!) etc. n'en sont pas moins fières aujourd'hui de leurs précieux trésors historiques.« Glavno mesto hrvatskega kraljestva je bilo torej tu vrženo med madjarska gnezda. V zgodovinskem oddelku kataloga sploh ni govora o Hrvatski; omenjeno je samo na enem mestu, kjer piše o kraljih Ladislavu in Kolománu: »Les deux rois annexèrent la Croatie et la Dalmatie au territoire de la Sainte Couronne Hongroise.« Ta dva kralja da sta anektirala Hrvatsko in Dalmačijo k ogerski kroni! — Če kak tujec čita to mesto, je seveda prepričan, da od tedaj naprej Hrvatska in Dalmačija tvorita le del ogerske države, da sta torej dve anektirani provinciji, brez lastnega prava, brez lastne uprave, in to je bila pač tudi zgodovinski resnici drzno v obraz bijoča svrha Madjarov, ki so sestavili ta famozni katalog. Stari, častitljivi Senj je na nekem mestu naravnost zaznamovan kakor ogersko mesto. Tako se postopa s Hrvatsko v slavo madjarske »državne ideje«! Konečno bi omenili še en slučaj, najbolj kričeč, v ilustracijo te najnoveje »nagodbe«. Ogerski trgovinski minister je te dni imenoval člene razsodišča za pariško razstavo; četudi mu nikakor ne pripada pravica, imenoval je tudi člene za Hrvatsko. O tem je šel v svoji žalitvi pravie in čustev našega naroda tako daleč, da je v razsodišču za Hrvatsko med 44 člani en sam Hrvat, gosp. Ivo Mallin. Hrvatska je bila, kakor dovoljno sledi iz vsega tega, na razstavi na ponižajoč način potisnjena v stran in se je postopalo z njo kakor da je ogerski komitat, in od Madjarov je torej le konsekvatno, ako jej tudi v razsodišču ne dovolijo nobenih zastopnikov. To postopanje ogerske vlade je, kakor umevno

samo po sebi, protipravno in protizakonito, a bilo bi absolutno nemogoče, ako bi z njim ne soglašali vodilni krogi v Hrvatski. Te zadeva vsa odgovornost, žaljivo zapostavljanje Hrvatske, in naš narod bo enkrat od njih neusmiljeno terjaj račun in zadoščenje.«

Tako »Süden«. To novo delo Madjarov je živ komentar k našemu današnjemu uvodnemu članku. Res, tužna Hrvatska, katero lastni sinovi tlačijo k nogam nevreduh in nepoštenih sovražnikov. Ali mi kljub temu trdno upamo v bodočnost hrvatskega naroda, ki konečno zmagovalno vstane in se otrese sramotnega, nasilnega jarma madjarskega ter v isti čas tudi obračuna z lastnimi poturicami!

V francozki komori so imeli večerj vroč dan in so nasprotja najsiloviteje trčila jedna ob drugo. Nasprotniki ministerstva so bili jako zmagozvestni, no glasovanje je dokazalo, da so se vendar motili v računih. Povod razburjeni debati in viharim prizorom je bila interpelacija nacionalistiškega poslanca Boni-Castellane, zakaj da vlada ni oporekala vesti, ki jo je širil znani Reinach, da Dreyfusovo vprašanje zopet oživi, čim bo razstava zaključena?!

Interpelant je dolžil vlado, da je sokriva na prizadevanju, da bi se izdajalec rehabilitiral in da je zavela vojnega ministra Galiffeta. Obramba ministerska predsednika Waldech-Rousseau-a je izzvala prave eksplozije. No vlada je vendar zmagała, kajti sprejet je bil s precejšnjo večino dnevni red, vsprejet tudi od ministerskega predsednika, ki odobruje postopanj vlade in ki izreka vero v udanost vojske republikli.

Tržaške vesti.

Tržaški mestni svet bo imel jutri, v sredo, ob 5. uri zvečer javno sejo.

»Oste a Prosecco«. Pod tem naslovom nam pišejo iz gostilničarskih krogov: Kadar-koli laški listi govore o gospodu vitezu Nabergoju in ga hočejo posebno osmešiti, jim je v stereotipno frazo: oste a Prosecco! Mar menijo, da so s tem napravili Bog vedi kako duhovit dovtip? Ali ne slutijo, da se morajo vsakemu človeku, ako ima le količkaj do-brega ukusa, zdeti le grozno neslani. Ali s tisto frazo o »oste a Prosecco« niso le neslani, ampak tudi drzni, ker ni resnična, in nesramni, ker žalijo našo pošteno obrt in naš stan! Laški listi hočejo gospoda Nabergoja posebno osmešiti, ali celo onečastiti s tem, da mu pravijo »oste«. To je nesramno, to je žaljivo! Mar naša obrt ni istotako spoštovanja vredna, kakor vsaka poštena obrt?! Mar smo mi kakovi postopači, mar oni, ki je med nami ne zasluži spoštovanja? Zato protestujemo slovesno, da za svoja smešenja zlorabljajo baš ime naše obrti!! Ako že hočejo smešiti gospoda Nabergoja, naj bi bili vsaj malec bolj duhoviti in ne tako neslani in — nesramni.

Tudi-oste.

Demonstracije — nežnih. Ker sokrojači-gospodarji tržaški prišli do sklepa, ki je v sedanjem času, ko se vse giblje za skrajšanje delavnika, res malec čuden, do sklepa namreč, da se delavni čas za moške in ženske pomočnike podaljša od 10 na 10 ur in pol, so sinoči nežne »sartine« (šivilje) demonstrirale pred nekaterimi krojačnicami.

Pokazale so, da ne znajo biti samo jako koketne in chic — v tem pogledu so res na glasu — ampak tudi resolutne, kar pa je deseterice njih dovelo na policijo, kjer so jih zasliali na zapisnik in potem izpustili, ali z nado na svidenje — pred sodiščem.

Ljudska kopališča pri svetilniku (sv. Andreju) in pod Škednjem otvorijo zopet s 1. junijem. Kopaljšča bodo v mesecih juni in avgust odprta od 5. ure zjutraj do 10. ure zvečer, septembra meseca pa od 6. ure zjutraj do 8. ure zvečer. Kopaljšče pri svetilniku je ob delavnikih od 5. do 6. in pol ure popoldne rezervirano za vojake.

V slučaju, da postane morje nevarno, se bodo kopaljšča nemudoma zapirala in odpirala zopet čim je minola nevarnost. V varstvo oseb in javne uravnosti je odredila policijska oblast: Prepovedano je kopati se na mestih, ki niso določena v to: kopajoči se morajo biti v spodnjih hlačah, ali v halji; v kopaljšču ni smeti jemati seboj psov, konj in drugih živalij; strogo je prepovedano petje, ali drugačno razsajanje, metanje kamenja in drugi čini, nevarni varnosti-oseb. Prestopniki proti tem določbam bodo kaznovani po zakonu.

Z naših sodišč. Večerj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni zaradi hudodelstva

teške telesne poškodbe: 25-letni Josip M. z Opčin v 3 mesece, 39-letni Matej O. iz Ljubljane v 8 mesecev teške ječe in 40 letni kamnosek Josip L. zaradi istega čina in zaradi prostopka proti varnosti življenja v 16 mesecev teške ječe.

Delno mrknjenje solnea smo včeraj popoldne opazovali skoro o vedrem nebu. Povsod na ulicah in trgih je bilo zbrano mnogo gledalcev, ki so, oboroženi z daljnogledi, ali z barvanim steklom opazovali redko prikazen. Tudi s prostim okom se je dalo mrknjenje lepo opazovati, zlasti skozi tanke oblake. Proti koncu je postalo nebo zopet skoro popolnoma oblačno in temno.

Samomor. V nekem gozdiču pri Škednju so v nedeljo popoldne našli obešenega slabo oblečenega starčka. Identiteta samomorilca še ni dokazana. Truplo so spravili v mrtvalnico pri sv. Justu.

Tatvina. Neki družini v ulici Sette Fontane št. 2 so v nedeljo popoldne neznan tatovi mej tem, ko je bila na sprehodu, odnesli iz zaprtega stanovanja 1300 kron gotovine in dragocenosti, vrednih 152 kron. Dogodek so prijavili redarstvu, ki zasleduje krivce.

Aretirali so včeraj po dolgotrajnem iskanju mnogokrat kaznovanega Josipa Pelisa iz Ljubljane; isti je bil svoje dni izgnan iz Trsta.

Tatove na delu je zasačil prošle noči policijski agent Titz na Stari mitnici. Bila je štirišerenska deteljica, ki se je nekaj časa upirala; končno pa je morala v luknjo.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 30. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Carintia št. 22, pohištvo in šivilni stroj; v ulici Amalia št. 4 in v ulici Chiozza št. 23, pohištvo in oprema v zalogi; v ulici Cavana št. 7 in v ulici Salita di Greta št. 8, knjige, mineralne vode in pohištvo; v ulici della Zonta št. 3 in v ulici Farneto št. 33, pohištvo, šivilni stroj, tehtnice in kolonialno blago.

Okrajna bolniška blagajna. Tekom prošlega tedna je bilo prijavljenih 306 slučajev boleznih, 357 oseb je proglašanih zdravimi, 750 jih je ostalo v zdravljenju, med poslednjimi 132 takih, ki so ponesrečili na delu. V 186 slučajih so se bolniki prepregli proti naredbam zdravnikov. Na podporo se je izplačalo tekom tedna 9551.92 kron.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 17.0, ob 2. uri popoldne 25.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 760.0 — Danes plima ob 10.18 predp. in ob 9.50 pop.; oseka ob 4.30 predp. in ob 4.9 popoldne.

Pevsko društvo »Lipa« v Bazovici priredi, kakor je bilo že objavljeno, na binkoštni ponedeljek to je: dne 4. junija 1900, na dvorišču gostilne »pri Lipi« v Bazovici veliko veselico s petjem, godbo, tamburanjem, telovadbo in plesom. Spored veselice je jako obširen in velezanimiv. Za danes omenjamo le, da bodo zraven domačega pev. društva »Lipa« blagohotno sodelovala še naslednja nam bratska društva: pevsko društvo »Slovan« iz Padriča, pevsko društvo »Kolo« s tamburaškim zborom in na novo oživljeni toli simpatični »Tržaški Sokol« se svojimi novimi telovadci.

Splošna želja je, da bi se poslednji v kolikor le možno velikem številu v društveni obleki udeležili tega prvega letošnjega izleta v našo narodno zavedno Bazovico ter tako popolnili od njih strani nezakriviljeno zamudo minolega časa.

Do svidenja torej na veselici v Bazovici!

Vesti iz ostale Primorske.

× Oddelek veteranskega tržaškega društva v Nabrežini bo imel na binkoštni ponedeljek svoj ple. na občinskem vrtu v Nabrežini. Začetek ob 4. uri popoldne.

× Pevsko-bralno društvo »Svoboda« pri sv. Antonu nad Koproj bo imelo v nedeljo dne 3. junija ob 4. uri popoldne svoj I. občni zbor in sicer v društveni dvorani. Na dnevnem redu bo volitev stalnega odbora.

Vesti iz Kranjske.

* Stavka v Vevčah. Minolo nedeljo je ravateljstvo papirnice nabilo naslednje lepake: »Ker je občinski predstojnik v

M. D. v Polju naznanil prošnje delavcev, da bi se izplačevanje zaslužka preložilo na ponedeljek, je ustregel upravni svet tej prošnji. Zaslužek za čas od 9. do 17. majnika, kakor tudi delavske knjižnice izročale se bodo dne 28. t. m. ob 8. uri zjutraj v ravateljški pisarni! Za one delavce pa, kateri bi ne prišli osebno na izplačevanje, položi se zaslužek na e. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani, delavske knjižnice pa na e. kr. okr. glavarstvu istotam. Stroške, ki v tem slučaju nastajajo, mora vsaki delavec sam trpeti. Na to valilo se delavstvo ni odzvalo, ker ni ničesar naročilo županu Plevniku.

* Pomožno društvo rudeče ga križa za Kranjsko je imelo dne 23. t. m. svoj občni zbor. Društvo ima sedaj 195 členov in 18.868 gl. 12 novč. premoženja; podružnice imajo 605 članov in 7871 gold. 35 nvč. premoženja. Društvo se je obvezalo, da v slučaju vojne priredi bolniško postajo s prenočiščem za 210 mož, zavod za rekonvalescente za 100 mož in bolniško postajo z opoludansko hrano na kaki železniški postaji. V odbor sta bila izvoljena predsednik kranjske hranilnice, I. Luckmann in obč. svetnik I. Velkvorh!

* Občni zbor ljubljanskih ognjegašev se je vršil minolo nedeljo v »Mestnem domu«, ki je ob enem dom gasilcev. Na zbor je prišel tudi župan gospod Hribar, ki je bil izvoljen častnim članom. Rednih členov ima društvo 94. Društvena blagajna je imela v minolem letu 12.111 K 2 stot. dohodkov in 11.795 kron 71 stot. stroškov.

* Češka kočja na Grintoveu bo od dne 15. junija t. l. oskrbovana, torej pristopna turistom. Slavnostna otvoritev bo v drugi polovici julija.

Razne vesti.

Kulturna slika iz dežele »več vrednih«. Italijanski irredentisti — in to so blizu vsi politiško zavedni Italijani v kraljestvu — ne opuščajo, kakor znano, nobene in tudi najmanjše in najbolj ničeve prilike, da Slovanom očitajo neko namišljeno barbarstvo in pomanjkanje omike. Da pa so popolnoma na krivem, o tem ne treba zgubljati besed, sosebno, ko vidimo, kaj vse se dogaja v njih deželi-materi, v kulturni deželi italijanski. Neka občina v Apuliji je nedavno temu sklenila peticijo do kralja, v kateri prosijo, da bi se obvezni šolski pouk — odpravil! Občina Villaminazzo je storila in tudi izvršila sklep, da — odpravi vse svoje elementarne ljudske šole! Jednak sklep je storilo mesto Castiglione v slovitih Abruzzih in je ta sklep utemeljilo s tem, da šole proizročajo preveč stroškov. Nedavno temu je bila v nekem mestecu rimske campagne prava rabuka, v kateri so ubili župana, ker je izdal naredbo, s katero je prepovedal, da se — učiteljice ne smejo brez nadzorstva klatiti po mestnem trgu. Iz sličnega vzroka je te dni nastala rabuka v mestecu Pescostanzo pri Aquili. Načelnik tega mesta je odredil, naj prebivalci drže svoje hiše čiste, in da umazanega perila ne smejo prati na občinskem vodnjaku, iz katerega se zajema voda za ljudi. To je hišne posestnike tako razburilo, da se jih je zbralo kakih 200, ki bi bili gotovo kaj hudega storili, da ni župan umaknil svojih zdravstvenih odredb. To so male kulturne sličice iz italijanske »večvrednosti«. Italijani prosijo, naj jim šole zapirajo, Slovani pa, naj jih jim odpirajo. Hočete-li boljšega dokaza za slovansko — barbarstvo?!

Štrajk krvnikov so imeli v Kantonu na Kitajskem. Krvniki so zagrozili vladi, da ne odsekajo ni jedne glave več, ako se jim ne povisa plača. Pa je tudi res slabo plačana krvniška obrt na Kitajskem. Krvnik na Kitajskem dobiva namreč za vsako odsekano glavo le nekako 2 kroni našega denarja. Nekdaj seveda, ko so na Kitajskem morili ljudi kar za »špase«, je to pač neslo. A razmere na Kitajskem so se spremenile tudi v tem oziru, in krvnikom je začelo presti. Na avdijski, v kateri jih je vsprejel neki visoki uradnik, dalo se jim je na znanje, da jim sicer plače ne morejo zvišati, da pa se smejo trdno zanesti na »skorajšno splošno zboljšanje posla« in tako seveda tudi zaslužka..... Stem zatrdilom so bili štrajkujoči krvniki zadovoljni ter je ta zanimiva stavka rešena.

Drznost madridskih tatov je obče znana in da ne zgubi »na glas«, skrbje pridno ti tatiški strokovnjaki. Dne 20. t. m. so se o popolni razsvetljavi ob 1/2 9. uri zvečer na

živahno prometni Calle Barquillo pred izlozbo neke velike zastavnice ustavile štiri osebe, kakor da gledajo izstavljene ure in dragocenosti. Čez hip pa je eden izmed njih po bliskovo udaril z velikim kladivom po izložbinem steklu, med tem ko je drugi skočil k vratom ter jih tiščal, da lastnik in njegov sin nista mogla prihiteti ven; ostala dva tatova pa sta potegnila revolverja ter ju obrnila proti pasantom. Prvi bandit je hitro na to, ko je razbil steklo, zganil skupaj preprogo, na kateri je ležalo dragocenosti za 50.000 peset, potegnil jo iz izložbe in kakor bi trenil so banditje oddirjali z bogatim plenom ter o tem streljali na preganjačoe jih pasante in policiste. Eden preganjalcev je bil zadet. Trije roparji so kmalo izginili skozi okroglo odprtino odvodnega kanala, četrtega pa, t. j. onega, ki je tiščal vrata prodajalne, so vjeli in izvedeli od njega, da imajo njegovi tovariši v predkraj Chamberi svoboden izhod iz kanala. Redarstvo je takoj hitelo na označeni kraj in v resnici je zazrla bežeče zločince ter je 20 krat ustrelilo nanje, a brez uspeha. Roparji so srečno odnesli pete in plen. To je v šestih mesecih že četrti slučaj roparske drznosti v Madridu, ki more res služiti kakor vzgled vsem onim, ki več ali manj srečno vrše tatinsko obrt.

Brzjavna poročila.

Listi o govoru grofa Goluchowskega.

DUNAJ 29. (K. B.) Listi zaznamujejo kakor vrhuše govora grofa Goluchowskega v avstrijski delegaciji njegov poziv strankam, da se spravijo me seboj, da bodo zamogle rešiti velike naloge, kakor: carinsko tarifo, nagodbo z Ogersko ter trgovinske pogodbe. Glede brambe grofa Goluchowskega nasproti napadom Čelov naglašajo listi, da je minister moral ponovljati stvari, katere je rekel že večkrat, da bi se v tako važnem narodu, kakor je češki, ne udomačili krivi pojmi. To da je storil temeljito. »Fremdenblatt« se nadeja, da ta poziv ne bode brezuspešen. Vsem narodom škodujejo neprestani notranji boji. Minister se sicer ni dotikal notranjih stvari, a baš tisti, ki zamotavajo notranjo politiko bolj in bolj, posegajo v ministrov delokrog, čegar pravo vodstvo je v korist vsem narodom in strankam.

Iz avstrijske delegacije.

BUDIMPEŠTA 29. (K. B.) Avstrijska delegacija nadaljuje posvetovanje o rednem proračunu za vojsko. Del Weigel je izrazil več želja, tičejočih se Gališke, zlasti glede udeležitve o nabavkah za vojsko v primerju s številom novincev te dežele.

Na predlog Walterskirchena so zaključili debato. Del Polzhofer je priporočal uvedenje dvoletne vojaške službe, tako da bi dobro izvežbane vojake čez dve leti puščali domov. Prej ali slej se mora pristopiti urejenju prezenčnega stanja. Priporočal je, da bi se dajalo kvečkim sinovom in poljedelskim delavcem dopuste o žetvi; naglašal je, da je v vojski potreben jednoten jezik ter predlagal resolucijo, da bi se za tolo večerjo moštva določilo 6 stot. za moža. Seja še traja.

Minister Rezek pred cesarjem.

BUDIMPEŠTA 28. (K. B.) Cesar je sprejel ministra Rezeka v avdijski.

DUNAJ 28. (K. B.) Minister Rezek se je zvečer vrnil iz Budimpešte nazaj.

Pl. Körber v Budimpešti.

DUNAJ 28. (K. B.) Ministerski predsednik dr. pl. Körber je popoldne odpotoval v Budimpešto.

Občinske volitve na Dunaju.

DUNAJ 28. (K. B.) O današnjih volitvah v občinski svet je bilo v I. okraju izvoljenih 14 nemških naprednjakov in 7 krščanskih soeijalcev. V enem slučaju treba ožje volitve. Naprednjaki so izgubili sedem mandatov.

Kriza v francoskem ministerstvu.

PARIZ 29. (K. B.) Vojni minister Gallifet dosedaj ni podal ostavke. Tukaj mislijo, da izvrši svojo namero v kljub zaupnici, katero je dobil v komori.

PARIZ 29. (K. B.) Gallifet je baje prišel iz komore zelo utrujen v ministerstvo, kjer je zapovedal, da nikogar ne puste k njemu ter ni nikogar sprejel. Gallifetov zdravnik pravi, da je Gallifet bolan ter da se ne bo mogel udeleževati sej v zbornici. — Popoldne se snide v ely-čju ministerski svet, kateremu bo predsedoval Loubet. Dotlej se natanjko izvede, kaj namerava Gallifet. Sinoči je bila razširjena govorica, ki pa ni potrjena, da je stotnik Frisch poslal ministru

predsedniku Waldeck-Rousseau-u svoja svédoka.

Iz angleškega parlamenta.

LONDON 29. (K. B.) Spodnja zbornica se je odgodila do 14. junija.

Vojna v južni Afriki.

Angleži v Senekalu.

LONDON 28. (K. B.) Večerni listi priobčujajo brzjavko iz Senekala od včerajšnjega dne, da je general Rundle s topništvom in pešci zasedel Senekal, ko je bil sovražnika pregnal z granatami. Več Boercev je padlo, med njimi 1 kornet. Angleži so izgubili 11 mož.

Trgovina in promet.

Setve na Francoskem.

Kakor javlja kor. biro dne 27. t. m. iz Pariza, je stanje setev na Francoskem, glasom poročila v uradnem listu, sledeče: pšenica ozimina v dveh departementih zeló dobra, v 22 dobra, v 45 precej dobra, v 17 povoljna in v 1 srednja. Obsejanega zemljišča je nekoliko manj nego lani. Stanje pšenice jare je v 5 departementih zeló dobro, v 20 precej dobro in 3 povoljno. Zemljišča je več obsejanega nego lani.

Društvo državnih železnice.

Na občnem zboru društva državnih železnice so odobrili letne račune ter sklepni račun za leto 1899 ter sklenili, da se ima razdeliti skupna dividenda v znesku 28 in pol frankov od delnice.

Okrajna posojilnica v Komnu, reg. zadruga z neomejeno zavezo

naznanja, da prične s 1. junijem t. l. svoje poslovanje. Hranilne vloge, ki se sprejemajo od vsacega, obrestovale se bodo po 4 1/2%. Posojila (samo zadrugnikom) dajala se bodo: proti uknjižbi po 5 1/2% na osebni kredit po 6%. Uradni dan je vsaki četrtek.

Trgovinske vesti.

BUDIMPEŠTA 29. Pšenica za maj K. 7.80 do 7.90 Pšenica za oktober K. 7.97 do 7.98 Rž za maj K. 7.15 do — Rž za oktober K. 7.20 do 7.21 Koruza za maj K. 5.47 do — Koruza za juli K. 5.55 do 5.56 Oves za maj K. 5.06 do — Oves za oktober K. 5.21 5.22.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje omejeno, mlačno Prodaja 11.000 mst. 5 do 10 st. cen. Vreme: zelo lepo.

Hamburg 29. Trg za kavo. Santos good average za maj 38.—, za september 38.75 za december 39.25 za marec 39.75 Denar.

Havre 29. Kava Santos good average za maj 50 kg. frankov 45.—, za september 50 kg. frankov 46.—.

Dunajska borza dne 29. maja.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	96.95	—
„ v srebru	96.75	—
Avstrijska renta v zlatu	114.70	—
„ „ kronah 4%	96.35	—
Kreditne akcije	711.50	—
London 10 Lsr.	242.32 1/2	—
20 mark	23.66	—
Napoleoni	19.26	—
100 italijanskih lir	90.60	—
Cikini	11.38	—

Proti kašlju,
gribohu, hripavosti, upadajju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno
Prendinijeve paštilje
Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko Solo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštine prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Štantič
čevlj. mojster

MATTONJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Domača obrt!

Velika zaloga raznovrstnega pohištva iz dobrega in osušenega lesa iz tovarne pohištva v Solkanu

Antona Cernigoj

se nahaja v Trstu, Via di Piazza vecchia (Rosario) št. 1. (hiša Marenei) na desni strani cerkve sv. Petra.

Svoji k svojim!

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda
za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 $\frac{1}{2}$ %	30-dnevni odkaz 2 $\frac{1}{2}$ %
30- " " 3 $\frac{1}{4}$ %	3-mesečni " 2 $\frac{1}{2}$ %
	6- " " 2 $\frac{1}{2}$ %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih obliavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2 $\frac{1}{2}$ % na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bieltiz, Gablonz, Gradec Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Line, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1 $\frac{1}{2}$ % provizije.
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.

Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali srebrni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Fran Wilhelm^{ov}

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavrtku po 1 gld. av. velj.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl

Novo podružnico
svoje trgovine z jestvinami

in sieer v ulici **Farneto št. 8.** V zalogi imam vsakovrstne moke, riž, sladkor, kavo in vsega česar potrebuje hišna gospodinja. V vbilni obisk se toplo priporoča z vsem spoštovanjem udani

Alojzij Vesel.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obrestuje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5 $\frac{1}{2}$ %, navadne po 4 $\frac{1}{2}$ % in vloge na Conto-current po 3.60 %. Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje **posojila** na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema **zadružnike**, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo po 6.15 %.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom položnic na čekovni račun št. 842.366.

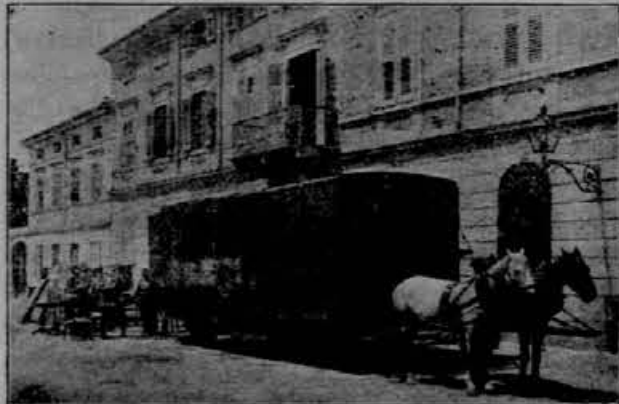
Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

V Lonjerju

se odpre za binkoštno praznike, kakor pred leti, **osmica** pri Pušarji. Točilo se bo pristno domače vino.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.**

Spedicijska poslovnica
Gašpar Hvalič
v Gorici v ulici Morelli št. 12.

se toplo priporoča Slovincem v mestu in na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje.

Nov zaprt voz za prevažanje.

Dostavljenje nepoškodovanega blaga se zagotavlja

Zakaj so še ljudje, kateri Kathreiner Kneipp-ovo sladno kavo ne rabijo, akoravno je ista tako prijetna in zdrava kavina pijača?

Zato, ker še vsi ne vedó, katere velike prednosti ima Kathreinerjeva kava od bobove kave, ki skoz en ekstrakt iz rastline bobove kave pridobi le duh in okus bobove kave, ne pa njene zdravju škodljive lastnosti. Združuje toraj na dober način koristne lastnosti domačega sladnega preparata s preljubljenem okusom bobove kave.

Res je, da bo Kathreiner Kneipp-ova sladna kava v prid zdravju od milijonov ljudi in v stotisoč družinah vsaki dan použita, želeli pa bi bilo v korist vseh, da bi ta res družinska kava vsled njenih dobrih lastnosti, povsod in zlasti v vsaki družini se nahajala.

Kathreiner Kneipp-ova sladna kava služi sploh za primes k bobovi kavi, katere okus slajša in za uživanje mileje napravi. Dela kavi bolj okusno barvo in odstrani znane zdravju škodljive lastnosti bobove kave popolnoma. Pr. poroča se z eno tretjino Kathreiner-ove kave in dve tretjine bobove kave začeti in polagamo na polovicovsake kave iti.

Neprecenljiva lastnost Kathreiner Kneipp-ove kave obstoji pa v tem, da se v kratkem času tudi popolnoma sama lahko pije, kar prav dobro tekne. Kjer se bobova kava popolnoma použiti prepove, je ta najboljšje nadomestilo in bo ženskam, slabotnim in bolnim osebam kot lahko prebavljiva, krideljuočia in krepdujoča pijača priporočena.

Po zdravniških izrekih naj se rastujoči mladini, posebno mladim dekletom, nobeno drugo kavo uživati ne da. Skozi upeljavo Kathreiner Kneipp-ove sladne kave, bo tudi v najmanjši družini veliko prihranjeno. En poskus zadoštuje, da se ista stalno upelje.

Kathreiner Kneipp-ova kava se ne sme nikoli odprta prodajati! Prava je samo v znanih belih izvornih zavojih z podobo župnika Kneippa kot varstveno znamko in z imenom »Kathreiner«.

V nedeljo 30. maja
se odpre

Buchlerjevo kopališče

Na najvišje povelje Njegovega c. in kr. apostol. Veličanstva.

XXXIII. c. kr. drž. loterija
za civilne dobrododne namene v tej državni polovini.
Ta denarna loterija

ki je jedina v Avstriji zakonita dovoljena, obsega 16.514 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 410.200 kron. Glavni dobiček znaša v gotovini:

200.000 kron

Žrebanje nepreklicno dne 7. junija 1900.
Jedna srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, I. Riemergasse 7., v loterijskih kolekturah, v tobakarnah, pri davčnih, poštnih, brozajavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrti gratis za kupec srečk.

Srečke se dopošiljejo poštnino prosto.

C. kr. loterijska direkcija
oddelek za državne loterije.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena premirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.
Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v škatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Sorli priporoča svoji kavarn. »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovincem. Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trgeda lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke. Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga zaznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mno. obrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla »svoji k svojim.« Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12 (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Šivilja.

Slovenska šivilja se priporoča c. slovenskim gospem in gospicam. Točna postrežba. Nizke cene. Ulica Commerciale 12. II. nadstr.

V Gdrici.

Civilni in vojaški krojači.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijivi krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izbornu zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom ter slavnemu občinstvu.

Voščilo (biks) in usnje.

Glavno zalogo voščila [biksa] družbe sv. Cirila in Metoda in tvorniško zalogo vsakovrstnega usnja ter vseh potrebnih za čevljarje ima Ivan Drufovka v Gorici na Travniku št. 5. Podružnica v Sezani in Komnu. Naročbe se točno izvrše.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledali stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarijam, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svo to stroko spadajočih del. Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč.
po pošti 20 nvč. več.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hlaadi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakanje pošto razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.